

Posudek dizertační práce
MVDr. Ing. Martina Matějčka
na téma **Vliv výživy na poruchy metabolismu krav**

Předložená dizertační práce má rozsah 119 stran textu, včetně tabulek a grafů a dále přílohu obsahující publikované práce. Jedná se o kvalitní a pracovně náročnou práci s velkým významem pro zemědělskou praxi. Dizertační práce řeší problematiku vztahu výživy vysokoprodukčních dojnic a tzv. produkčních chorob, které mohou zásadním způsobem negativně ovlivňovat zdraví, produkci a v neposlední řadě ekonomiku produkce mléka. Pro udržení dobrého zdravotního stavu dojnic a zajištění jejich optimálního metabolismu je zapotřebí vedle kvalitní výživy a kvalitní zootechnické práce také veterinární prevence. Součástí veterinární prevence, vztahující se k odhalování produkčních chorob byl vypracován systém preventivní diagnostiky, tzv. metabolický test. Vzájemnými vztahy mezi výživou dojnic, jejich produkčními ukazateli a metabolickými testy krve v průběhu laktačního cyklu je naplňován cíl dizertační práce.

Dizertační práce je standardně pojata a koncipována a má požadovanou úroveň. Z toho důvodu se soustředím zejména na kritické připomínky. Doporučoval bych, aby dizertační práce obsahovala navíc „Seznam zkratk“. Viz např. LKS na str. 56. Zaznamenal jsem také několik překlepů, např. v abstraktu či na str. 57 nebo na str. 81 aj. Cíl práce je uveden stručně a srozumitelně. Přesto bych doporučil zamyslet se nad jeho formulací, zejména použitím slov „optimální metabolismus“ a „zlepšení zdravotního stavu“ a to ve vztahu k metodice pokusu (viz. reprodukce ve 3. a 4. pokusu). Naopak bych cíl doplnil o zjevné výsledky dizertační práce, které se týkají rozdílů u některých ukazatelů metabolického testu ve vztahu k typu výživy v rámci fáze laktace, jak to vyplývá z vlastních výsledků dizertační práce a z diskuse. Literární přehled je napsán s přehledem, používá nové citace a svědčí o odpovídající tvůrčí odbornosti doktoranda.

Materiál a metodika odpovídá základním cílům dizertační práce. Připomínku mám k nesprávné formulaci konkrétních krmných dávek v jednotlivých pokusech. Týká se to zejména množství zkrmovaných chráněných tuků, na jejichž podávání je v dizertační práci vícekrát odkazováno. Nikde ale není uvedeno, kolik se jich vlastně krmí. Živinové složení jednotlivých krmných dávek je však uvedeno. Na str. 63 je uvedeno, že složení alkalage z pšenice je uvedeno v tab.8. V uvedené tabulce to však uvedeno není.

Výsledky jsou prezentovány na 17 stranách textu, včetně přehledných tabulek a grafů. Převážně se jedná o zajímavá zjištění, které posunují naše znalosti v uvedeném oboru, jak vyplývá také ze závěru práce. Zejména bych vyzdvihl výsledky týkající se signifikantních rozdílů v koncentracích některých ukazatelů metabolického profilu dojnic, které mohou být součástí nového stanovení referenčních hodnot a to i v závislosti na fázi laktace dojnic. Přes tyto velmi zajímavé výsledky mám k této části i drobné připomínky. Např. parametry užitkovosti, včetně reprodukce aj., které jsou dávány do korelačních vztahů s exaktně zjištěnými výsledky, které jsou uvedeny pouze v obecné rovině pravděpodobně z formuláře „Analýza stáda registrovaného v plemenné knize holštýnského skotu v ČR“ a nikoliv přesné hodnoty zjištěné přímo v pokusu. Prezentované tabulky a grafy mají dobrou vypovídací hodnotu a jsou pro porozumění zjištěných výsledků významné.

K dizertační práci mám ještě několik dotazů: Jaké ukazatele metabolického profilu determinují rozdíl ve výsledcích reprodukce mezi pokusy 1 a 2 a pokusy 3 a 4? V závěru na str. 94 je uvedeno, cituji „Lipomobilizační syndrom...podmiňují...spolu vyšší kondice zaprahých krav...“. Jedná se o výsledek pokusu nebo o obecné konstatování? Uvedené grafy v dizertační práci mají vypovídací hodnotu, jak jsem již uvedl výše. Přesto se ptám, zda mám chápat sdělení grafu 36 tak, že pro dosažení vyšší tučnosti mléka je potřeba v krmné dávce omezit příjem TMR?

Závěr

Obecně hodnotím dizertační práci doktoranda MVDr. Ing. Martina Matějčíka jako zdařilou. Doktorand prokázal přiměřeně vyhodnotit výsledky získané v experimentech, které byly prováděny podle schválené metodiky. Výsledky dizertační práce mají význam vědecký i praktický. Z toho důvodu doporučuji komisi pro obhajoby práci přijmout a po vysvětlení připomínek a obhájení navrhuji MVDr. Ing. Martinu Matějčíkovi udělit na základě platných zákonů České republiky titul Ph.D.

Ing. Antonín Krása, CSc.

V Pohořelicích

29.8.2014